

UZASADNIENIE

do projektu uchwały w sprawie rozpatrzenia skargi na działania Starosty Nowosolskiego

Dnia 01 sierpnia 2023 r. do Biura Rady i Zarządu Powiatu Nowosolskiego wpłynęła skarga Pana XXXX na działania Starosty Nowosolskiego w zakresie dotyczącym odmowy uznania niemieckiego prawa jazdy należącego do skarżącego oraz przywrócenia polskiego prawa jazdy i usunięcia z Centralnej Ewidencji Kierowców informacji o cofnięciu uprawnień.

Przewodniczący Rady Powiatu Nowosolskiego, stosownie do swoich kompetencji skierował skargę do Komisji Skarg, Wniosków i Petycji, w celu przygotowania stanowiska Rady Powiatu w formie projektu uchwały.

Na posiedzeniu w dniu 23 sierpnia 2024 r. Komisja Skarg, Wniosków i Petycji rozpatrzyła w/w skargę na działania Starosty Nowosolskiego.

Pan XXXX posiada prawo jazdy kategorii B nr 0042/93, seria i nr druku L0352522 wydane w dniu 01.02.1993 r. przez Kierownika Urzędu Rejonowego w Nowej Soli.

W dniu 20.02.2006 r. do Wydziału Komunikacji w Nowej Soli wpłynął wniosek Komendanta Wojewódzkiego Policji w Gorzowie Wlkp. z dnia 10.02.2006 r. nr Rd-152/06 o sprawdzenie kwalifikacji w zakresie posiadanych uprawnień, w związku z tym zostało wszczęte postępowanie w sprawie skierowania Pana XXXX na egzamin sprawdzający kwalifikacje w zakresie kat. B. Pomimo dwukrotnego awizo korespondencja nie została podjęta w terminie, w związku z czym uznano ją za doręczoną w trybie zastępczym.

W dniu 06.03.2006 r. Pan XXXX zwrócił dokument prawa jazdy kat. B Nr 0042/93, seria i nr druku L0352522 wydane przez Kierownika Urzędu Rejonowego w Nowej Soli, które nadal znajduje się w depozycie Wydziału Komunikacji Starostwa Powiatowego w Nowej Soli w aktach ewidencyjnych kierowcy. Pan XXXX poinformował tutejszy organ w dniu 06.03.2006 r. o emigracji do Niemiec oraz, że nie zamieszkuje na terenie Polski.

Decyzją Starosty Nowosolskiego z dnia 21.03.2006 r. KM.5520/144/06 Pan XXXX został skierowany na egzamin sprawdzający kwalifikacje w zakresie kat. B (dwukrotne awizo – nie podjęto w terminie).

Zawiadomieniem KM.5520/144/06 w dniu 24.04.2006 r. z urzędu wszczęto postępowanie w sprawie cofnięcia uprawnień do kierowania pojazdami kat. B w związku z niepoddaniem się sprawdzeniu kwalifikacji (pomimo dwukrotnego awizo korespondencja nie została podjęta). Starosta Nowosolski wydał w dniu 21.06.2006 r. decyzją nr KM.5520/144/06 cofając Panu XXXX uprawnienia do kierowania pojazdami kategorii B w związku z nieprzystąpieniem w wyznaczonym terminie do egzaminu sprawdzającego kwalifikację. (pomimo powtórnego awizo – korespondencji nie podjęto w terminie).

W dniu 18.06.2015 r. Pan XXXX został zatrzymany przez funkcjonariuszy Komendy Powiatowej Policji w Nowej Soli, podczas kontroli okazało się, że w systemie widnieje zapis o cofnięciu uprawnień do kierowania pojazdami mechanicznymi. Podczas kontroli w/w osoba okazała funkcjonariuszom Policji blankiet prawa jazdy uzyskanego w Niemczech, który został zatrzymany. Druk prawa jazdy nr C010ANL3R11, kat. B, C1, BE, C1E, CE uzyskany w dniu 12.11.1998 r., data wydania druku 16.08.2007 r. został odesłany do organu Niemieckiego w Flensburgu.

Pan XXXX w dniu 28.09.2018 r. złożył wniosek o przywrócenie cofniętego uprawnienia kat. B, składając oświadczenie o zamieszkanu na terenie powiatu nowosolskiego i w odpowiedzi na złożony wniosek otrzymał Profil Kandydata Kierowcy, celem przystąpienia do egzaminu sprawdzającego kwalifikacje w zakresie kat. B. Do chwili obecnej Pan XXXX nie podjął działań w zakresie poddania się sprawdzeniu kwalifikacji.

W dniu 29.01. 2024 r. do Wydziału Komunikacji Starostwa Powiatowego w Nowej Soli wpłynął z Kancelarii Adwokackiej Adwokat Weroniki Gudaniec, reprezentującej Pana XXXX, wniosek o wydanie decyzji o przywróceniu uprawnień do kierowania pojazdami oraz wymianę niemieckiego dokumentu prawa jazdy na polskie.

W odpowiedzi na powyższe pismo Kancelaria Adwokacka została poinformowana, iż stosownie do treści §10 ust. 1 pkt 2 lit. c rozporządzenia Ministra Infrastruktury i Budownictwa z dnia 24 lutego 2016 r. w sprawie wydania dokumentów stwierdzających uprawnienia do kierowania pojazdami (Dz.U. z 2016 r. poz.231 ze zm.), w celu wydania prawa jazdy tutejszy organ zobowiązany jest przeprowadzić weryfikację danych z ujętymi w centralnej ewidencji kierowców, bazie danych oraz aktach ewidencyjnych kierowców, danych w zakresie posiadanych uprawnień i zakazów, orzeczeń lekarskich i psychologicznych, o ile są one wymagane – jeżeli osoba posiada wcześniej nadane uprawnienia.

W niniejszej sprawie należy wskazać, iż zgodnie z art. 4 ust. 2 ustawy o kierujących pojazdami (Dz.U. z 2023 r. poz..622 ze zm.), kierowca może posiadać „tylko jedno ważne prawo jazdy” natomiast art.7 ust.5 lit. a i b Dyrektywy 2006/126/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 20 grudnia 2006 r. w sprawie praw jazdy (Dz.U. UE.L.2006 nr 403 poz.18) stanowi, że „jedna osoba nie może posiadać więcej niż jedno prawo jazdy.” Organ wydający prawo jazdy w Niemczech powinien wystąpić do nowosolskiego wydziału komunikacji z prośbą o potwierdzenie ważności polskiego prawa jazdy oraz z prośbą o informację, czy nie ciąży na nim zakazy.

Z powyższych względów nie budzi wątpliwości, że wydanie Panu XXXX prawa jazdy na podstawie art. 14 ust.1 ustawy i kierujących pojazdami oznaczałoby niedozwolone obejście warunków stawianych osobie, której cofnięto uprawnienia do kierowania pojazdami, wynikające z przepisów art.49 ust.1 pkt 3 cytowanej wyżej ustawy, a dodatkowo stanowiłoby naruszenie art.4 ust.2 cytowanej wyżej ustawy.

Mając na uwadze powyższe przepisy należy wskazać, że Pan XXXX chcąc wymienić swoje niemieckie prawo jazdy na polskie, najpierw musi uzyskać pozytywny wynik egzaminu państwowego w Wojewódzkim Ośrodku Ruchu Drogowego w Polsce.

Biorąc pod uwagę cały materiał dowodowy znajdujący się w aktach Pana XXXX należy stwierdzić, że aby uzyskać polskie prawo jazdy, muszą być spełnione wymogi określone w polskich – a nie zagranicznych – przepisach prawa. Dlatego też, bez znaczenia dla rozstrzygnięcia niniejszej sprawy jest okoliczność otrzymania niemieckiego prawa jazdy spełniając wymogi do uzyskania prawa jazdy na terenie Niemiec. W stanie faktycznym sprawy wymiana zagranicznego prawa jazdy na odpowiednik polski spowodowałaby obejście prawa polskiego i w istocie polegałaby na zwrocie zatrzymanego polskiego prawa jazdy, pomimo niespełnienia warunku wynikającego z art. 49 ust. 2 w związku z art. 49 ust. 1 pkt 3 ustawy

o kierujących pojazdami, a stosownie do art. 6 kpa organ administracji publicznej działa na podstawie obowiązującego aktualnie stanu prawnego i w granicach prawa.

Wskazać należy, że Pan XXXX nie utracił nabytego w Polsce uprawnienia do kierowania pojazdami i jego prawo jazdy jest nadal ważne, lecz nie może z tego uprawnienia korzystać i stan ten będzie trwał do chwili spełnienia warunków odzyskania prawa jazdy. W tym zakresie nadal obowiązuje art. 49 ust. 1 pkt 3 ustawy o kierujących pojazdami.

Mając na względzie powyższe wyjaśnienia pismem nr KM.5430.2.31.2024 z dnia 05.02.2024 r. zwrócono się do Kancelarii Adwokackiej Adwokat Weroniki Gudaniec jako pełnomocnika Pana XXXX o sprecyzowanie żądania, ponieważ wniosek o przywrócenie uprawnienia do kierowania pojazdami został przyjęty i nadal obowiązuje. Wydano wnioskodawcy Profil Kandydata na Kierowcę, natomiast wniosek o wymianę zagranicznego prawa jazdy wraz z fotografią oraz opłatą za wymianę prawa jazdy nie został złożony.

Kancelaria Adwokacka Adwokat Weronika Gudaniec w odpowiedzi na pismo nr KM.5430.2.31.2024 z dnia 05 lutego 2024 r. podtrzymała dotychczasowy wniosek o wydanie wobec wnioskodawcy decyzji o przywróceniu uprawnień do kierowania pojazdami oraz usunięcie z Centralnej Ewidencji Kierowców informacji o cofnięciu uprawnień.

Wydział Komunikacji Starostwa Powiatowego w Nowej Soli w odpowiedzi na powyższe pismo w sprawie dot. Pana XXXX wyjaśnił, że istotnie na gruncie przepisów unijnych obowiązuje zasada uznawania praw jazdy, która wynika z zapisów art. 2 ust. 1 Dyrektywy 2006/126/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 20 grudnia 2006 r. w sprawie prawa jazdy (Dz.U. UE.L. z 2006 r. Nr 403, str.18 z późn. zm.). Jednakże zgodnie z zapisem art.11 ust.2 tej Dyrektywy, przy zachowaniu zasady terytorialności prawa karnego i przepisów prawnych dotyczących policji, *państwa członkowskie miejsca zamieszkania posiadacza prawa jazdy wydanego przez inne państwo członkowskie mogą stosować wobec niego własne przepisy krajowe w zakresie ograniczenia, zawieszania, cofania lub unieważniania uprawnień do kierowania pojazdami i ewentualnie dokonać w tym celu wymiany jego prawa jazdy*. Zapis ten wprowadza wyjątek od ogólnej reguły właściwości prawa i organów miejsca zamieszkania posiadacza prawa jazdy i pozostawia krajom członkowskim swobodę w doborze regulacji karnych i administracyjno-karnych stosowanych względem kierującego naruszającego przepisy, który legitymuje się uprawnieniami wydanymi przez inny kraj członkowski. W tym względzie przyznana państwu członkowskiemu możliwość cofnięcia posiadaczowi prawa jazdy upoważnienia do kierowania na terytorium tego państwa stanowi niewątpliwie ograniczenie zasady wzajemnego uznawania prawa jazdy, niemniej ograniczenie to, które pozwala zmniejszyć ryzyko występowania wypadków drogowych, pozwala zwiększyć bezpieczeństwo ruchu drogowego, co leży w interesie każdego obywatela.

Na takim samym stanowisku stanął Naczelny Sąd Administracyjny w wyroku z dnia 16 czerwca 2020 r. (Sygn I OSK 1950/19), wskazując, że zgodnie z motywem 2 Dyrektywy "zasady dotyczące prawa jazdy stanowią zasadnicze elementy wspólnej polityki transportowej, przyczyniają się do poprawy bezpieczeństwa na drogach i usprawniają swobodny przepływ osób osiedlających się w państwie członkowskiem innym niż państwo członkowskie, w którym wydano prawo jazdy ". Prawodawca unijny określił zatem, że jednym z powodów

wprowadzenia zasad ujednoczenia kwestii związanych z uprawnieniami do prowadzenia pojazdów w ruchu drogowym jest zapewnienie bezpieczeństwa uczestnikom ruchu drogowego na terytorium całej Wspólnoty. Oznacza to, że przepisy prawa krajowego będąc wykonaniem postanowień Dyrektywy 2006/126/WE powinny być tak interpretowane, aby nie dopuścić do sytuacji, w której posiadanie prawa jazdy innego kraju Unii dawało jego posiadaczowi swego rodzaju bezkarność w zakresie naruszenia zasad bezpieczeństwa w ruchu drogowym w innym kraju Unii. Tym samym art. 11 ust.2 Dyrektywy stanowi podstawę prawną do stosowania polskich przepisów krajowych w zakresie ograniczania, zawieszania, cofania lub unieważniania uprawnień do kierowania pojazdami wydanych przez inne państwo członkowskie.

Jest bezspornym, że Komendant Wojewódzki Policji w Gorzowie Wielkopolskim wnioskuje o kontrolne sprawdzenie kwalifikacji Pana XXXX za wielokrotne naruszenie przepisów ruchu drogowego . Z powodu otrzymania łącznie 28 punktów, zgodnie z treścią wniosku skierowano Pana XXXX na kontrolny egzamin w zakresie posiadanych uprawnień do kierowania pojazdami. W wyznaczonym terminie zobowiązany nie przystąpił do egzaminu sprawdzającego kwalifikacje. W efekcie Starosta Nowosolski orzekł o cofnięciu Panu XXXX uprawnień do kierowania pojazdami kategorii B prawa jazdy.

Jak wynika z treści art.49 ust. 1 pkt 3 lit.a u.k.p. sprawdzeniu kwalifikacji w formie egzaminu państwowego podlega osoba ubiegająca się o przywrócenie uprawnienia do kierowania motorowerem, pojazdami silnikowymi lub tramwajem cofniętego na okres przekraczający rok lub cofniętego w związku z utratą kwalifikacji. Pan XXXX musi spełnić ww. warunek jeżeli chce odzyskać uprawnienia wynikające z posiadanego polskiego prawa jazdy. Należy również zaznaczyć, że zgodnie z art.4 ust.2 u.k.p. kierujący może posiadać tylko jedno ważne krajowe prawo jazdy lub pozwolenie do kierowania tramwajem. Przez posiadanie prawa jazdy należy rozumieć również takie sytuacje, w których prawo jazdy nie jest w danym momencie ważne, ale po spełnieniu przewidzianych prawem okoliczności jego ważność może zostać ponownie przywrócona (Wyrok WSA w Opolu z 12.05.2022 r., sygn. II SA/Op 32/22).

Konsekwencją zasady wynikającej z powołanego przepisu jest to, że kierowca posiadający ważne polskie prawo jazdy, które zostało zatrzymane w związku z przekroczeniem limitu punktów karnych i który w tym czasie uzyskał zagraniczne prawo jazdy, nie może skorzystać z uprawnienia określonego w art. 14 ust.1 u.k.p., zgodnie z treścią którego osoba posiadająca ważne krajowe prawo jazdy wydane za granicą może, na swój wniosek, otrzymać prawo jazdy odpowiedniej kategorii, za opłatą, o której mowa w art. 10 ust.1 u.k.p, po zwrocie zagranicznego dokumentu organowi wydającemu prawo jazdy. Przyjęcie innego stanowiska w tej kwestii doprowadziłoby do naruszenia prawa tj. art.4 ust.2 u.k.p.; nadto, umożliwiłoby odzyskanie uprawnień do prowadzenia pojazdów wbrew dyspozycji art.49 ust.1 pkt 3 u.k.p. tj. bez sprawdzenia kwalifikacji do kierowania pojazdami, czym stwarzałoby zagrożenie bezpieczeństwa w ruchu drogowym. Zastosowanie art. 14 ust.1 u.k.p. do kierowcy, który posiada ważne polskie prawo jazdy skutkowałoby obejściem wymogów, które musi spełnić kierowca, aby odzyskać zatrzymane prawo jazdy (Wyrok NS A z 20.12.2016 r., sygn. I OSK 411/15).

Pan XXXX posiada polskie prawo jazdy kat.B Nr 0042/93 wydane dnia 01.02.1993 r. przez Kierownika Urzędu Rejonowego w Nowej Soli, a zatem zgodnie z treścią art.4 ust.2 u.k.p. nie może otrzymać nowego krajowego prawa jazdy, w tym również w trybie wymiany zagranicznego prawa jazdy jak też przywrócenia uprawnień.

Natomiast jak wyżej wspomniano chcąc odzyskać dotychczasowe prawo jazdy Pan XXXX musi spełnić przewidziane prawem przesłanki określone w art.49 u.k.p.

Pan XXXX złożył wniosek o przywrócenie cofniętych uprawnień do kierowania pojazdami kat. B celem przystąpienia do egzaminu państwowego, składając przy tym oświadczenie o zamieszkanu na terenie powiatu nowosolskiego. Organ wydał wnioskodawcy Profil Kandydata na Kierowcę. Do chwili obecnej tut. Wydział nie otrzymał informacji z Wojewódzkiego Ośrodka Ruchu Drogowego o pozytywnym wyniku egzaminu w zakresie posiadanej kat. B ani informacji o podjęciu działań w sprawie ustalenia terminu egzaminu.

Usunięcie z Centralnej Ewidencji Kierowców informacji o cofnięciu uprawnień nie jest możliwe z uwagi na fakt, że brak jest podstawy prawnej do usunięcia danych osoby której cofnięto uprawnienia do kierowania pojazdami w Polsce z Centralnej Ewidencji Kierowców na żądanie tej osoby, nawet w przypadku uzyskania przez nią prawa jazdy w innym państwie członkowskim Unii Europejskiej (Wyrok NSA z dnia 29 .11.2023 r. sygn. II GSK 50/23). Ustawa Prawo o ruchu drogowym, regulująca usuwanie danych z Centralnej Ewidencji Kierowców, nie przewiduje możliwości usunięcia informacji o cofnięciu uprawnienia do kierowania pojazdami. Prawidłowemu wykonywaniu funkcji przez ewidencję, służą właśnie takie mechanizmy, jak zakaz usuwania danych poza określonymi ustawowo przypadkami. (Wyrok WSA w Poznaniu z dnia 22.09.2022 r. sygn. III SA/Po 350/22)

Jak już wcześniej wskazano Wydział Komunikacji Starostwa Powiatowego w Nowej Soli zwrócił się do Kancelarii Adwokackiej Adwokat Weronika Gudaniec w piśmie z dnia 05.02.2024 r. o sprecyzowanie żądania. Pełnomocnik Pana XXXX - wskazała w swoim piśmie z dnia 26 lutego 2024 r. że wnioskodawca w całości podtrzymuje dotychczasowy wniosek o wydanie wobec wnioskodawcy decyzji o przywrócenie uprawnień do kierowania pojazdami oraz usunięcia z Centralnej Ewidencji Kierowców informacji o cofnięciu uprawnień. Organ ponownie podkreśla, że wniosek w tym zakresie został przyjęty, zgodnie z przepisami wydano Profil Kandydata na Kierowcę (PKK) i nadal nie otrzymano informacji z Wojewódzkiego Ośrodka Ruchu Drogowego) o pozytywnym wyniku egzaminu państwowego.

Kwestę wymiany prawa jazdy normuje art. 14 ust.1 ustawy o kierujących pojazdami, który stanowi, że osoba posiadająca ważne krajowe prawo jazdy wydane za granicą może, na swój wniosek, otrzymać prawo jazdy odpowiedniej kategorii, za opłatą o której mowa w art. 10 ust.1. po zwrocie zagranicznego dokumentu organowi wydającemu prawo jazdy. Należy zgodzić się, że rozpatrzenie wniosku o wymianę prawa jazdy wydanego za granicą na polskie prawo jazdy może zakończyć się pozytywnym jego rozstrzygnięciem przez organ i wydaniem polskiego prawa jazdy albo odmową wymiany prawa jazdy w formie decyzji administracyjnej. Do chwili obecnej Pan XXXX nie złożył wniosku o wymianę zagranicznego dokumentu prawa jazdy, dołączając fotografię, kserokopię dokumentu wydanego za granicą oraz potwierdzenia

uiszczenia opłaty. Należy także wziąć pod uwagę, że przepis ten ma zastosowanie do obywatela polskiego lub cudzoziemca zamieszkującego na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, który nie posiada ważnego polskiego prawa jazdy, legitymuje się natomiast jego zagranicznym odpowiednikiem. (Wyrok NSA z dnia 20.12.2016 r. sygn. I OSK 411/15).

W przypadku sprecyzowanego pismem Kancelarii Adwokackiej Adwokat Weronika Gudaniec z dnia 26 lutego 2024r. żądania o wydanie wobec wnioskodawcy decyzji o przywrócenie uprawnień do kierowania pojazdami, usunięcia z Centralnej Ewidencji Kierowców informacji o cofnięciu uprawnień, należy wskazać, że organ nie odmówił wykonania czynności, zgodnie z obowiązującymi przepisami, po złożeniu wniosku przez Pana XXXX organ wydał już wcześniej wnioskodawcy Profil Kandydata na Kierowcę który nie stracił ważności i to od wnioskodawcy zależy kiedy przystąpi do egzaminu kontrolnego.

Organ działa w przedmiotowej sprawie na wniosek Komendanta Wojewódzkiego Policji w Gorzowie Wielkopolskim. Mając na względzie poruszany w skardze wątek dotyczący problemów, z którymi spotyka się skarżący na drodze, nie należy to do oceny organu, ale być może celowe byłoby zwrócenie się do Komendanta Wojewódzkiego Policji, który wystąpił z wnioskiem o kontrolne sprawdzenie kwalifikacji kierowcy, o wycofanie tego wniosku, ewentualnie zwrócenie się ze skargą na działania funkcjonariuszy Policji, w zakresie uznawania przez nich, że skarżący prowadzi pojazd bez uprawnień.

Na podstawie przeprowadzonego postępowania wyjaśniającego, zgromadzonych materiałów Komisja Skarg, Wniosków i Petycji na posiedzeniu w dniu 23 sierpnia 2024 r. uznała skargę za bezzasadną. (głosowanie: 2 „za” 0 „przeciw” 1 „wstrzymujący”)